

138 години „Арсенал“ АД - 92 години „Арсенал“ в Казанлък ПОКАНА

ФИРМЕН ПРАЗНИК

Ден на отворените врати

7 октомври

/петък/ 2016 г. – стадион „Арсенал“

Съкли арсеналци и ветерани на „Арсенал“!
Уважаеми съграждани!

Ръководството на „Арсенал“ АД ви кани на традиционния празник на фирмата – Ден на отворените врати!

В празничната програма:

09:00 Спортни турнири – футбол, волейбол, народна топка, стрелба, дърпане на въже
Мажоретен състав на СОУ „Екзарх Антим I“
Награждаване на победителите

12:00 Официална част и празничен концерт с участиято на:
Дует „Ритон“; Руслан Мъйнов; КСТ „Киара-Н“;
ВГ „Еделвайс“; ДГ „Буратино“; Фолклорни танцови формации „Арсенал“; Празнични хора с песните на дуята М. Димова и Г. Велев

Търговско обслужване - на доставни цени.
Фирменият музей ще е отворен през целия ден.

Заповядайте!

Да празнуваме заедно!

Приемник на в. „Заводска трибуна“
Издание на „Арсенал“ АД

16 септември 2016 г. • година VI • брой 141

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

ЗА 16-ТИ ПЪТ ЯПОНСКА РАДОСТ ПО АРСЕНАЛСКИ

26-членна група от танцьори от ансамбъл „Арсенал“, инструменталисти и майстор-готвачът от Павел баня Георги Желев вече раздават японската публика с поредното си 16-то участие в Световния фестивал на България, провеждан в японската префектура Мунаката.

Световният фестивал на България в Япония се провежда тази година от 11-ти септември до 2-ри октомври.

Начело на групата е почетният гражданин на Фукуяма и главен художествен ръководител на ансамбъл „Арсенал“ Христо Стоянов.

Дните на България в Япония се подпомагат финансово от фирма „Арсенал“ - Казанлък, а техен съорганизатор е Асоциация „България - Япония“.

Вече 16 години в Страната на изгрявашото слънце хиляди почитатели на българския фолклор и приятели на България имат възможност да усъвоят българските народни танци и да опитат различни го-зби от българската национална кухня.

В рамките на фестивала танцьорите от арсеналския ансамбъл имат над 35 концерта за 23 дни, като голяма част от тях ще са в най-голямата спортна зала в Азия - „Глобул Аrena“ в Мунаката, която е с капацитет 12 хиляди зрители.

Концертите на арсеналци са с продължителност от 40 и 90 минути, като в тях танцьорите демонстрират по 8 различни вида носии от българските фолклорни области.

Продължава на стр. 4

ZAKAZANLAK.BG

© Обективната журналистика си има нов дом

НОВИ ОБЕКТИ ЗА ПРАЗНИКА НА „АРСЕНАЛ“

Продължава на стр. 4

Нови и обновени производствени и социални обекти ще бъдат открити в навечерието на фирмения празник на „Арсенал“ на територията на дружеството, съобщи инж. Цветан Шиков, ръководител на направление „Проектиране и инвестиции в строителството“ в „Арсенал“ АД.

Новите обекти са основно на площадка Мъглиж, нови производствени складови мощности в местността „Каракос“, както и на територията на „Арсенал“ в Казанлък.

В навечерието на празника ще бъде готов изцяло обновеният и с изградена топлоизолация Централен стол на фирмата, където се извършват ремонтни и обновителни дейности и на емпоре сектора. Основно се ремонтира и столовата за хранене към Завод 3.

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редколегия: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова,

Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Венко Юнаков.

Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

МОТИВИРАЙТЕ

своите служители, клиенти и партньори

VoucherХрана®
Ticket Compliments®

Информ. България

Edenred

www.edenred.bg

bulgaria@edenred.com

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

НОВИЯ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

Директорът на Завод 5:

НЯМА МЯСТО ЗА ПЕСИМИЗЪМ!

Повече от 1800, от общо 8500 арсеналици към момента, работят в състава на Завод 5, стана ясно по време

ври Щилянов.

Макар и болянищтво пенсионери, те не спират да се възнуват от това, което се случва в Завод 5 и в „Арсенал“ АД като цяло. Завод 5, специализиран в миналото като производител на металообработващи машини, сега се преориентира като завод за механична обработка. Тук се произвеждат по-голямата част от детайлите, нужни на комплектоватите заводи 1, 2, 3 и 4. Едновременно с това в завода се проектира (в отдел КАПП) и се произвежда изцяло нестандартното оборудуване за всички нови процеси и площадки на фирмата.

както писа вече „Трибуна Арсенал“. Тази година вече са въведени в експлоатация 88 броя нови ЦПУ - машини. Петнадесет от тях произвеждат детайли по нова за предприятието технология – „Ротационно изтегляне“ или тъй нареченото още „Спинование“.

Основният проблем пред бъдещето на завода продължава да бъде липсата на добре подгответи млади кадри, каза пред ветераните за поредна година директорът на машиностроителния завод на „Арсенал“. Инженер Петър Щилянов определи проблема с липсата на технически добре подгответи кадри като национален проблем, извън компетенцията на местното фирмено ръководство, което, така или иначе, полага редица свои усилия за неговото решение.

Срещатата на ветераните от Завод 5 беше 20-та поред тази година. Тя събра отново бивши директори, заместници-директори, технологии, конструктори, работници – всички те, дошли да се срещат на общи си хубави арсеналски спомени, да

Инж. Щилянов (в средата) с ветерани

на традиционната ветеранска среща на 6-ти септември в ресторант „Капитал“. Числеността на състава на завода бе съобщена от директора – инж. Петър Щилянов.

„Няма място за пессимизъм“, каза пред повече от сто участници в срещата той в своя поздрав към ветераните, произнесен още в началото на събитието. Завод 5 съвсем насокро ще открие нов производствен участък, където ще бъде преместен един от чеховете му, стана ясно още от думите на инж. П. Щилянов.

В последните две години в „Арсенал“ АД са инвестиирани над 70 млн. лв. за нови производства и подобряване безопасността и условията на труд, предимно в заводите 3, 4 и 5, информира още участниците в срещата на 6-ти септември

“в завод 5 има много работа“, – успокои инж. Щилянов бившите си колеги – ветерани, които в годините назад страдаха много заради проблемите в казанльшката оръжеенница, настъпили с икономическата криза. Това вече е история, коментираха ветераните след думите на сегашния директор, който им каза още: „Работи се напрегнато и динамично. Производствените графици са натоварени“.

За последните две години два нови участъка са пуснати на територията на завод 5,

Ветераните

се видят живи и здрави, но също така и да си припомнят с добро своите колеги, които вече не са между нас.

„Златна есен“ с поздрави за Щилянов и Бозов

Бокалната група „Златна есен“, популярна с изпълненията си на стари градски песни по събития, фестивали и сцени в цялата страна, изненада директора на Завод 5 инж. Петър Щилянов и лидера на КНСБ в „Арсенал“ Атанас Бозов с любими песни по време на 20-тата среща на ветераните-машиностроители на 6-ти септември в ресторант „Капитал“.

Тангото „Компарсита“ звучала специален поздрав от гласовите дами към синдикалиста Бозов, а директорът Щилянов слуша специално „Тъмно червена роза“, също в изпълнение на Вокална група „Златна есен“.

Срещите, вече 20 години, не просто събират приятели и колеги от бившия Завод за металорежещи машини и научния институт към него.

Те са изпълнени с топли музикални радости, най-често в последните години поднасяни от Васил Глутников и неговия не-жен клавирен инструмент.

КНСБ, синдикатът – организатор на срещата, воден в най-голямата българска индустритална фирма от Атанас Бозов, наброява над 6 600 души на територията на цялата казанльшка фирма. КНСБ е вече известна като един от традиционните организатори на събитието, което през годините провокира и ветерани от други арсеналски заводи да провеждат свои ежегодни дру-

гарски срещи. Страстната „Компарсита“ бе изпълнена от групата дами от Енина със солистка – вокалистката Марина Ваньова, която потуши буйния порой от другарски приказки по масите

стоящи колеги знаят, именно инженер Братоев е автор на историята на Завод 5 и ИММ, за която е събирал документи през целия си живот. Братоев този път дойде със специален подарък за приятел – ис-

сложнни агрегатни машини, отново се събраха на български празник – Денят на Съединението, който в последните години се наложи като ден на тяхната другарска, но и професионална среща. И си пожелаха додига на същия ден да се видят отново пак тук.

Репертоарът на Тони Димитрова и „Тоника“ – любим музикален фон, и този път посрещна стоте гости на събитието, които не спираха да се прегръщат и поздравяват с широки усмивки един за друг.

Поздравления от много от участниците в срещата на Завод 5 получи и редакционният екип на „Трибуна Арсенал“, винаги близо да проблемите на завода, до сърцата на ветераните и духа на техните успехи през годините, които днес се множат с новите постижения на арсеналския машиностроител завод.

„Все младежи сме тук – от младеж негоре!“, „Ти кой беше, що така си отслабнал, че не те познах!“, „Добре те гледа жената, как си се попра-

„Златна есен“ поздрави ветераните

със свежия призов за танц към побелелите коси на ветераните: „Дами канят!“.

Авторските песни на групата от Енина – „Роден край“ и „Рози пред всяка врата“, звучаха като прелюдия към срещата на ветераните, на която по традиция специален гост бе бившият директор инж. Неделчо Братоев със съпругата си. Както неговите бивши и на-

торически снимки за спомен и нарочен брой от вестник „Трибуна Арсенал“, публикувал материал за професионалната слава на Завод 5 и неговите специалисти.

Близо сто изявени казанльшки машиностроители, оствали в индустриталната ни история разработката, усъвършенстването и производството на десетки изделия бормашини, фрези, обработващи центри,

Страницата подготви:
Диана Нейчева

„АРСЕНАЛ“ И ЕКСПЕРТИТЕ С ЖЕСТ КЪМ КАЗАНЛЪШКАТА БОЛНИЦА

Пореден жест към общинската болница „Д-р Христо Стамболовски“ в Казанлък направиха членовете на групата Експерти за Казанлък и ръководството на фирма „Арсенал“. Те дариха 10 хиляди лева за закупуването на нов товарен асансьор в болницата. С това всичките 3 болнични асансьора на практика вече са подменени. Закупеният нов е най-големият и единствен товарен асансьор в болницата, служещ за превозоване, както на пациенти с колички и болнични легла, така и за персонал и разнос на храна.

Покупката на новия асансьор, който е най-големият в болницата, е била повече от наложителна, след като старият, закупен през 1962 година, е бил морално остарял и аваридал непрекъснато. Липсваха и части за подмяна и ремонт, казаха от болничната управа.

Жестът на Експертите и на „Арсенал“, както и на други дарители, за нас е изключително ценен и важен, категорична е д-р Кети Манолова - Владкова, управлятел на болницата, според която този асансьор е бил изключително необходим за болничното ежедневие. Заради ремонта на стария и честите аварии се налагаше да пре-

насяме пациенти по етажите с одеяла, допълни тя.

Стойността на асансьора е близо 33 хиляди лева - не-посилна сума за заделяне

на Асансьорът е изцяло с вносни части, товароподемността му е 1 250 килограма, има капацитет за 15 души.

Направеният жест от страна на „Арсенал“ и Експерти за Казанлък не е първиият към болницата на Казанлък.

Има - ме добро партньорство заедно, категорична е д-р Манолова.

Благодарение на спомоществовавателството на „Арсенал“ и Експерти за Казанлък преди 4 години бе направено първото архитектурно заснемане на болницата, на база на което бе спечелен и голям европейски проект за ремонт на здрав-

ното заведение - смяна на дограма и отопление. Под ръководството на ръководителя направление ПИС / Проектиране и инвестиции в строителството / в „Арсенал“ и общински съветник от групата Експерти за Казанлък инж. Цветан Шиков работници от „Арсенал“ участваха 3 месеца във вътрешния ремонт и освежаването на болницата, направено също със средства на фирмата.

Преди няколко години, благодарение на личното посредничество на изпълнителния директор на „Арсенал“ Николай Ибушев, от кампанията „Българската Коледа“ казанлъшката болница получи и нов кузвъз за недоносени бебета.

В трудните времена и в условията на сериозни финансови дефицити в сферата на здравеопазването в България жестове като тези на „Арсенал“ са от изключително значение за нас, каза за „Трибуна Арсенал“ управлятелят на казанлъшката болница.

200 хиляди лева са неразплатените средства за извършена лечебна дейност в болницата за минулата година, пари, които здравното заведение няма да получи заради делегиранието на бюджетите. Не можем да върваме

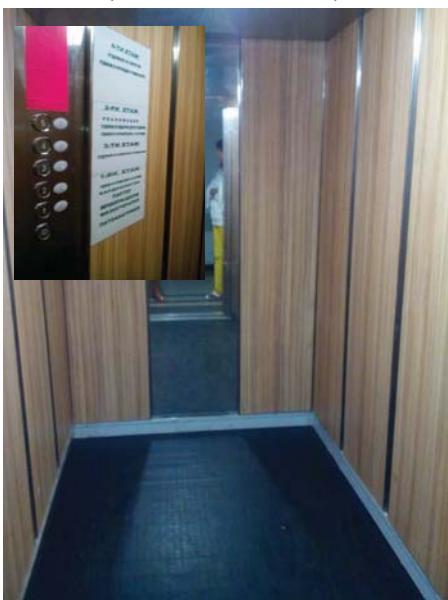
хората, които се нуждаят от помощ, независимо дали сме в лимита или над него, каза още д-р Манолова.

Близо 7 хиляди души са преминали от началото на годината до момента през отделенията на местната болница, която разполага общо с 288 болнични легла. Средно по 5 дни е болничният престой на всеки пациент, със среден дневен разход за лечение на един пациент от 594 лева.

88 здравно неосигурени лица са били лекувани в болницата ни от началото на годината до края на месец август. От 10-ти октомври в здравното заведение започва и приемането на пациенти с идентификация за здравно-осигурителен статус чрез пръстови отпечатъци. Вече са закупени двата апарати, правят се и тестови пробы.

Доброто управление и видът на местната ни болница са причина представителят на Малтийския орден в Швеция /неправителствена организация/, подпомагаща здравни заведения/, посетил през август Казанлък, да по-желае да направи от името на ордена второ дарение на болницата от 28 болнични легла и мебелировка.

„Трибуна Арсенал“

от бюджета на болничното заведение, на което разчитат жителите на 5 общини в

нтурно заснемане на болницата, на база на което бе спечелен и голям европейски проект за ремонт на здрав-

ZAKAZANLAK.BG

Обективната журналистика си има нов дом

НОВИЯТ ПОРТАЛ НА КАЗАНЛЪК И РЕГИОНА

WWW.ZAKAZANLAK.BG

ЕКСПЕРТНА ПОМОЩ ЗАД ПОРЕДНО ГОЛЯМО УЧАСТИЕ НА РАДИ МИЛЕВ В СПАРТАТЛОНА

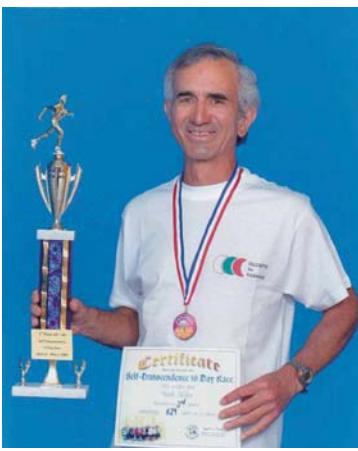
За трети пореден път казанлъшкият ултрамаратонец и ветеран в бягането на дълги разстояния инж. Ради Милев ще участва в най-големия и прочут маратон в света – Спартатлонът Атина – Спарта, с разстояние от 246 километра.

Спортната проява ще се проведе за 34-ти път и по традиция започва в последния петък на месец септември, тази година – на 30-ти.

Контролното време на пробата е 36 часа, за което участниците – общо 398 души от над 4 хиляди кандидатстващи за пробата, трябва да преминат маршрута със 75 контролни пункта.

Казанлъшкият ултрамаратонец ще е единственият българин за пореден път в тежкото и същевременно изключително престижно спортино изпитание.

И тази година участието на Ради Милев, за пореден път, става възможно благодарение на подкрепата на групата Експерти за Казанлък. Като жест към тяхната оказвана нееднократно помош Ради Милев по традиция бяга с течен брандирани екипи

с българското знаме, което е и негова запазена марка.

68-годишният казанлъшки ветеран в бягането и най-възрастният бегач в няколко световни маратона – Ради Милев, е своеобразен талисман на групата Експерти за Казанлък. Благодарение на тяхната подкрепа само в последните няколко години Ради Милев записа поредица от запомнящи се и достойни за рекордите на Гинес участия и класации.

Сред тях са: участието му в 10-дневното бягане през 2009 година в Ню Йорк, където е единственият участник над 60 години и се класира трети в

общото класиране; участието в 72-часовото бягане във Франция през 2012 година, където Ради Милев става първи. Класирането му там има още един своеобразен рекорд – той става и най-възрастният победител в света на това бягане, със своите тогава 64 години.

С помощта на Експертите той участва същата година и в 6-дневното бягане в Гърция, където е трети, а две години по-късно, през 2014 година – и в 48-часовото бягане в Чехия, където е първи.

В годините моите участия са били подпомагани финансово от различни организации, приятели, фирми, но съм категоричен, че най-ревностните ми поддръжници и хора, които се отзовават на моите молби за помощ, са именно от групата Експерти за Казанлък. Те стоят зад почти всяко мое участие, сподели за „Трибуна Арсенал“ Ради Милев.

Убеден е, че спортът не е само за елитарните, нито за казионните спортни турнири и задължителни календарни прояви за отчет, а всеки може да постигне добри резултати, ако е постоянен в тренировките и живее здравословно.

За своите 68 години Ради Милев не познава вкуса на лекарствата, при нужда разчита на природните лекове, храни се умерено и не се лишава от нищо. Спортната си форма и добро си здраве поддържа с ежедневни

тренировки от по 10 до 40 километра бягане. Убеден е, че спортуването не е само въпрос на пари и възможности, а много често на добра идея и организация. Самият той е пълен с идея за това – как в Казанлък могат да се случват интересни спортни прояви, без много пари, но с много сърце и ентузиазъм.

С носталгия си спомня за годините, когато в навечерието на Празника на розата в Казанлък на два пъти са организирани обиколки на Долината на розите с бягане. Имало много ентузиасти, а събитието придавало допълнителен колорит на празника.

Веднага след Спартатлона в Гърция Ради Милев, който на три пъти е в Топ 10 на ултрамаратонците в света, се стяга за още едно предизвикателно участие, този път в Осло, Норвегия, където от 18 до 20 ноември ще се проведе единственото в света 48-часово бягане на за-крито. Участията му в подобни форуми са своеобразна реклама за страната и възможностите на нейните граждани, както и мотив за спортуват и водят здравословен начин на живот, убеден е казанлъчанинът с чирпански корени. Затова и в името на подобни прояви заделя всичко, което може, от застигналата го „огромна“ пенсия от 250 лева с последната корекция – като оценка на неговия 40-годишен трудов стаж, 3 внедрени изо-

бретания в областта на хидравлика и над 60 научни публикации.

Ради Милев е машинен инженер, 18 години е бил част от колективта на Института по хидравлика и пневматика, преподавател по техническо чертане и оперативен инженер в различни фирми.

Негови ученици са известни дизайнери в света, като най-прочут е Мирослав Димитров, бивш възпитаник на казанлъшка Художествена гимназия, който моментно е дизайнер на фирмата „Ягур“.

Отвъд професионалната си и богата спортна биография, той е известен и с колоритните си спортивни предизвикателства. Проблягал е по-голямата част от софийския 42-километров маратон назад, бягал е с белеzни, има записани над 7000 коремни преси и 17000 клека nonstop, изкачвал е в продължение на цяло денонощие стълби и е любител на сърдълъгите бягания. Има признати два световни рекорда на б-дневно бягане в неговата възрастова група от Международната асоциация по Ултрамаратон /LAU/ и е единственият българин в света, чието име фигурира в нея.

Има регистрирани и 5 световни рекорда по клякане през 2014 година в американската книга за световни рекорди RecordSetter и е единственият българин с рекорди в нея.

Деляна Бобева

Продължение от стр. 1

ЗА 16-ТИ ПЪТ ЯПОНСКА РАДОСТ...

„Арсенал“ и хореограф Христо Стоянов, заради приноса му за популяризирането на българската култура и фолклор в Япония.

От 11 години той е и Почетен гражданин на японския град Фукуяма. Високото отличие Стоянов получи след решение на тамошния градски съвет за заслуги и изключителен принос за развитието на двустранните отношения. Мостът, на който Христо Стоянов и днес гради тези отношения, са българският фолклор и традиции.

В Япония Христо Стоянов съпства за първи път през 1998 година и оттогава всяка година, без изключение, ансамбълът на „Арсенал“ е чакан и обичан гост.

Деляна Бобева

Продължение от стр. 1

НОВИ ОБЕКТИ ЗА ПРАЗНИКА...

В навечерието на празника се изграждат и нови зелени площи в централната зона на „Арсенал“.

В последните няколко години стана традиция в навечерието на фирмения празник да се откриват нови обекти, а работещите в „Арсенал“ да се радват на нови придобивки: както в производствената, така и в социалната сфера.

„Трибуна Арсенал“

ПРЕДПРАЗНИЧНИ СПОРТНИ ТУРНИРИ В „АРСЕНАЛ“

Започнаха традиционните спортни турнири в „Арсенал“, посветени на фирмения празник, който тази година ще бъде на 7-ми октомври. Дотогава спортен комплекс „Арсенал“ ще бъде аrena на разнообразни спортни събития.

С мач по народна топка жените на завод 1, цех 240, и завод 2 поставиха началото на тазгодишните спортни надпревари в чест на 132-та годишнина от създаването на „Арсенал“ АД и 92 години от преместването на предприятието на територията на Казанлък.

Момичетата на завод 1 победиха в първия си мач с резултат 2:1.
Турнирът по народна топка ще продължи до 21 септември.

До всички рожденци!

Ръководството на „Столово хранене“ към „Арсенал“ съобщава на всички, родени в периода 22 -25 септември вкл., които са почивни празнични дни, че торти за рожденияците, жест от ръководството на фирмата, ще получават при следния график: родените на 21, 22 и 23 септември ще получат своите торти на 21-ви септември – сряда; родените на 24, 25 и 26 септември ще получат торти си на 26 септември – понеделник. Торти се получават срещу пропуск във фирмения магазин до централния портал на „Арсенал“.

Хубави празници!
От Ръководството на „Столово хранене“

РАБОТА И ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Най-голямата фирма в областта на машиностроението и промишлеността -

„Арсенал“ АД в Казанлък, търси да назначи работници и специалисти за дългосрочен договор:

Със средно образование:

1. Машинни оператори на металообработващи машини с ЦПУ
2. Настройчици на металорежещи машини
3. Стругари
4. Оператори на преса за метал
5. Шлайфисти, кръгъл и плосък шлайф
6. Ел. монтъри
7. Фрезисти
8. Стрелец - изпитател
9. Машинни оператори производство експлозивни вещества
10. Машинни оператори производство пластмасови изделия
11. Електрозаварчици
12. Оксигенисти
13. Борвергеристи

С висше образование:

1. Инженер-конструктори
2. Технологи

Най-атрактивното заплащане в региона.

+ 150 лв. допълнителен бонус за отдалеченост за работещи от община
Стара Загора и Габрово.

+ 60 лева ваучери за храна ежемесечно.

Столово хранене и други бонуси.

Социални придобивки за работещите, възможност за бесплатни почивки на море.

На територията на „Арсенал“ АД има и фирмена детска градина.

За повече информация за обявените свободни работни позиции - Отдел „Личен състав“ на фирмата, телефон: 0431/631 33.

От 12 септември до 7 октомври продължава турнирът по футбол. За финала е и „черешката на тортата“ – турнирът по женски футбол.

До 27 септември е надпреварата по волейбол за жени.

Мъжете ще премерят сили във волейбола на 28, 29 и 30 септември.

В деня на празника - 7 октомври, ще бъде състезанието по дърпане на въже.

Всички срещи се провеждат в 12:00 часа на стадион „Арсенал“.

Мирян Маденджиян

Кънчо Добрев:

ЩАСТЛИВА ГРЕШКА ЦЕЛИ 38 ГОДИНИ

Хиляди фрези „Интернационалът“, щастлието да попаднеш на хора и куп емоции от единия до другия край на света бележат арсеналската епопея на един от емблематичните ѝ в миналото комсомолци, описан да прави пъртини

Той е от онези, чийто живот се бележи съдбовно от грешка. В неговия случай щастлива.

Няма да забрави никога първия ден в голямата фирма: 24-ти ноември 1978 година. Бил само на 20 след прясно уволнение от казармата и с още свежи спомени от казанльшката Математическа, когато роденият в Клисурата Кънчо

години по-късно, през 1984 година, идва и избрът му за комсомолски секретар на целия Завод 5. Макар да нямал никакъв подобен организационен опит.

Беше интересно, велико време, казва с днешна дата комсомолецът, обиколил покрай работата си почти целия свет: заради фрезите и заради добрите резултати в културно-

близо 50, връща лентата комсомолският ветеран.

Орисан бил да прави пъртини

макар старата любов все да го дърпала: към монтажа с фрезите. Там му бил хвърлен пътът.

На крака отишъл при тогавашния директор на завода

Кръщаване на новата ЦПУ бригада в Завод 5, 1987 г.

Стеванов Добрев минава за пръв път арсеналския портал. Момчето на двама учители с Горносахарски корени имало уж уредена работа за машинностроителния завод 5, в цех 130. Работата урежда познат. С нареч документи и заповедта за назначаване на младият заводски кадър, наперен и мотивиран, се изправил пред цеховия началник. Там обаче вече съдбата била сложила пръст: чиновническа грешка в изгответо на заповедта изписала вместо 3 - 5 и така, вместо в големия и емблематичен тогава цех 130, Кънчо се озовал в монтажа на фрези - в цех 150. Като монтьор.

На младока с пътешествие за хумор обаче му провървяло с грешката: на монтажа на фрезите попаднал на прекрасни хора, почти на годините на баща му в мюзикантите си. Дали му много и той бързо налязъл в работата, до степен да не иска да си тръгва оттам. Буквално.

Вече 38 години Кънчо Добрев, настоящият началник на цеха за ремонт на фрезите и праховите боядисване, в прекия и преносен смисъл не си е тръгвал от там. Все на едно и също място: с малки ведри завърчета. За кратко, но все в Завод 5.

Казва, че дължи това на пропълнулика си в заводъа, където го посрещнали Стоян Годеваров, Стефан Бобев, Иван Цанев, Тотю Пашов, Колю Михайлов. Много научих от тях, признава днес пораснато вече момче от Математическата.

Бил активен, буден, жив, целял хората, достойността им и бързо го забелязали. По него време в завод 5 работата вряла, както сега, имала и много млади хора. Някак логично б

масовата и пропагандна работа сред младите хора тогава. Не стояхме мирни, нито ден: имаше състезания, беседи, пътувахме много, реферати, конкурси, спортивни прояви, тръгващо да се работи с младите хора, да знаем какво става с тях, какво ги вълнува, какви проблеми имат, да сме близо до тях, обобщаваща работата си на комсомолски активист Кънчо. Отговарял за 8 комсомолски дружества с над 200 членове. От това време пак имал школа от колеги, с които и днес има за какво да спре на приказка: Мириана Начева, Сергей Тончев, Радиана Минева, Иван Попчев, Христо Стрешков.

В детайли си спомня емоциите около комсомолските шефства над партизанските землянки близо до Шейново, туристическите преходи, спортните състезания. Гласът му мъчно крие в спомените разочароването от днешното ни човешко лайлане и отчуждение, капсулирането ни и разъксаните връзки между хората.

В трите години, в които е начало на комсомолската организация на Завод 5, организацията става два пъти комбинатски първенец.

Точно тази умението му да организира и обединява хора, като типичен „границен човек“, роден на 22-ри, комсомолският секретар Кънчо Добрев през 1987 година, когато се наливат основите на цеховете с ЦПУ машини, е пратен да създада и първата младежка бригада в тази посока, пак в Завод 5 - „Млада гвардия“. Кръстник станал лично тогавашният генерален директор Иван Иванов.

Набирахме само млади хора, с техникум. Първо бяхме 7-8 души, за месеци станахме

Янко Запрянов да иска да го върне на старото място. Връщат го като майстор смяна, при Жельо Глутников. И пак попаднал на хора. За кратко бил в Прототипния цех.

Като фрезови специалисти през 1991 година, фирмата му делегира доверие и го изпраща за година на работа в Латинска Америка - чак в Колумбия. Без да знае и дума испански. В Богота му зачисляват лична учителка, всеки ден по 3 часа след работа Кънчо заляга над испанския. За три месеца проговорил.

Беше година на големи емоции, спомня си днес този период той, гарнирал живота му с куп премеждия, приключения и адrenалин.

В Богота отговарял за внедряването на фрезови машини в тамошна фирма, доставката им, оборудването, обучението на работещи и логистиката.

От фирмата там ми бяха дади две пистолета. Единият винаги на кръста ми, а другият в колата, спомня си колумбийската емоция Кънчо Добрев. Било в онези времена по света и у нас, когато всичко било възможно.

Почти като по филм,

при една от командировките в колумбийската джунгла Кънчо попада на местни партизани и ултраплеви марксисти.

Попаднал в плен, на гражданина на прясно родената демократична България му се наложило да доказва сериозна идеологическа комунистическа закваска и познания: за да отворве плен, пля на утраплеви марксисти Интернационалът, демонстрирал за видна политическа култура по отношение имената на първите държавни ръководители на

страниците от бившия соцлагер, надълго и нашироко разказал за Тодор Живков и Стоичков. Последните двама били и първите двама, за които питали партизаните от колумбийската джунгла.

Видимата му политическа познавателна култура и превъзходство смущи ли партизаните в джунглата и повикали по-ерудирано подкрепление, което да се убеди, че Кънчо от казанльшкия „Арсенал“ не ги пързаяла с познанията си. „Началникът“ им обаче и той бе респектиран идеологически и отървах плена“, разказва през смях сега за онези смущни колумбийски времена и емоции Кънчо.

Не поглътна емоция било и пренасянето на долари кеш, скрити в опакото на белъ колан за дълги, за заплащане на фрези.

28 българи имаше тогава в цяла Колумбия, съврзах се с тях и един ми даде този важен колан. Имаше лимит по онова време за количеството пари кеш, които могат да се изнасят, а банките там баха с високи такси. Намерихме вариант с тамошния шеф, парите - в ко-

години началникът Добрев.

После годините се наместили никак. Заради фрезите прекрачили света от Колумбия до Малайзия. В Куала Лумпур, в местно училище, го завели да види и „други едни фрези от друг завод в България“. Отишъл. Видял ги. Били пак нашенски. На МК „Фридрих Енгелс“. Баш наши си бяха, от 1974 година, казва Кънчо.

Не крие, че го били спряното им производство, където във всъщност е минал животът му. Наскоро ги броил, само от неговото време - за 10 години сме направили 1694 експедиции на фрезови машини за цял свят, реди статистиката Добрев.

Жали за това, че с отиването в историята на универсалните фрези там ще отидат и доста редки вече професии. Няма да има кой да ги създаде тези карди после, убеден е математикът-техничар.

Сега дните му пак са там. На същото място, с малко по-друга емоция. И със същото темпо. Напрегнато, ден с ден не си приличат.

Вечер след работа радостта му е да се чуе по телефона

С комсомолски активисти на „Арсенал“, Германия

лана. Бях много - 44 хиляди долова, спомня си ветеранът.

Да, ама на митницата лъсва ципът от опакото на кожения колан. Едителен митничар го отвежда за допълнителна проверка. Тя обаче станала в тоалетната на летището на Богота, където митничарят открил поискал „уна индиана“ - 10 хиляди от местната валута.

Това стигнало Кънчо без проблем после да се качи на самолета за България.

Тук обаче го чакала нова емоция: била онази интересна арсеналска 1994 година, когато сметките на фирмата били блокирани и нямало как да се внесе крупната сума за фрезите. „Цяла седмица носих този колан с мен, сън не ме хвана, докато не внесем парите за машините“, разказва днес с усмивка „филма“ си от онези

с почти двегодишната внука Елица, „кръстена на мен“, със сина Стефан, снажата Милена от Шипка, всички заедно създали свой дом в София. По празници с жената редят софра и за сестрата от Търново.

Времето върви, ние поглед през него бившият комсомолец, преди да се върне в цеха. Онзи, от чиновническата грешка, отпреди 38 години. Съдбовата грешка, превърнала се в една щастлива съдба.

Тази на момчето от Клисурата, съхранило, въпреки превратностите на времето, онова, на което са го учили покойните му вече родители: да е човек и да съхрани човека в себе си. Независимо от видовете грешки в живота, които ще бележат пътя му.

Деляна Бобева

25 ГОДИНИ ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА - КАЗАНЛЪК

Лято на 1991-ва. Началото на промените в България, отворили страната за прехода към ново пазарно стопанство и процеси на демократизация след падането на тоталитарния режим през 1989-та. Един прозорец мъж - Ангел Скендеров, провижда в бъдещето и решава, че в индустритния град Казанлък има място за нещо ново. Нещо, което ще улесни местните фирми, работещи за външния пазар. Такива има. В Казанлък предприемачеството е с традиции. Промишлеността - също. Както и търговията. Идеята на Скендеров споделят още 17 единици, представители на юридически лица, които, като учредители, слагат началото на Търговско-промишлената палата в Казанлък. Първоначалната идея е за изнесено бюро, но пионерите в начинанието бързо виждат по-голям потенциал тук и се минава направо към действия по регистриране в съда. Съветът за тези действия идва от БТПП в София.

Така през август 1991-ва Казанлъшката Търговско-промишлена палата полу-

Палатата в Казанлък работи активно с местните институции

Казанлъшката Палата е обществена организация, която за 25 години налага авторитет от общинско и регионално значение. Публичността на нейната дейност произтича от политиката на качествено обслужване на интересите на нейните членове в големия контекст на обществения интерес. Общественият характер на организацията се потвърждава и от участието на ТПП - Казанлък като страна в Общинския съвет за трисъртно сътрудничество, където Палатата е представител на своите членове в качеството им на работодатели. Приоритетните за общината инвестиционни намерения, програмите за трудова заетост, курсовете за преквалификация и мерките за насърчаване на заестостта на регионално ниво са теми, в чието обсъждане Палатата неизменно участва като партньор на държавните и местни институции, но и като активен обществен фактор в публичното пространство. Обсъждането на общинския бюджет стои на вниманието на КТПП точно толкова съществено, колкото и търсено на възможности за участие на бизнеса в програми по облекчаване условията за започване на работа на хората от рисковите групи и възрасти. Като активен участник в заседанията на Съвета за сътрудничество към Дирекция „Бюро по труда“ - Казанлък, Палатата е вече траен негов партньор. Работи се и по програми на ЕС. В периода 2007 - 2013 г. Казанлъшката палата изпълнява редица задачи и мероприятия като подизпълнител на дейности по програмата „Развитие на човешки ресурси“ - „Повишаване на обществената нетърпимост към неформалната икономика при трудово-правните и осигурителни отношения и превантивни действия за ограничаването й“. Работата на Палатата по стабилизиране на местният пазар на труда, продължава и чрез създавания към нея през 2014 г., Център за кариерно развитие.

Палатата си партнира успешно с Община Казанлък

Ръководството на ТПП в Казанлък отчита като успешно партньорството си с местната власт в лицето на Община Казанлък. Резултат от него е и базирането на офиса на Палатата на нов адрес, съществено с решение на Общински съвет - Казанлък, по предложение на кмета Галина Стоянова. Преди по-малко от година лично председателят на Българската Търговско-промишлена палата Цветан Симеонов връчи на кмета Галина Стоянова Юбилеен медал по повод 120 години от създаването на търговско-промишлените палати/камари в България. Отличието бе дадено за сериозния принос на кмета за подобряването на бизнес климата в община и за доброто взаимодействие на местната власт с Казанлъшката търговско-промишлена палата. „Искаме да покажем, че доброто сътрудничество между местните власти и търговските палати е важно за всички“, каза тогава Симеонов в Казанлък по време на среща в кабинета на кмета, в която участваха още Ария Малос, експредседател на Европейската икономически и социален комитет, председателят и главният секретар на КТПП - Ангел Скендеров и Йордан Игнатов. Срещата стана място за обсъждане на възможностите за бъдещо сътрудничество между Община Казанлък и БТПП, с акценти върху конкретни общински проекти от потенциален интерес за бъдещите инвеститори.

В навечерието на своята 25-та годишнина Казанлъшката Търговско-промишлена палата се премести в общинско помещение на адреса на бившия Бизнес център на бул. „Ал. Батенберг“ 12. Мястото, което има излаз на централния градски булевард, е удобно за представителите на фирмите от региона, които ползват услугите на Палатата. Офисът е отлично позициониран и оборудван. „На това място имаме много добри условия за разширяване на услугите, които предлагаме“, категорично са от ръководството на организацията. Извършен е ремонт. Предстои да стартира и работещ сайт на Палатата, чрез който нейните членове и партньори ще могат да получават актуална бизнес информация, нови предложения за съвместна дейност, професионални икономически и технически анализи и възможност за пряка връзка с бизнеса в регионите на другите палати в Единната система на нас.

„Намеренията са хубаво нещо, но ще трябва да ги реализираме заедно и с подкрепата на нашите членове, защото търговската палата работи в интерес на бизнеса“, категоричен е в навечерието на юбилея главният секретар на Търговско-промишлената палата в Казанлък, Йордан Игнатов, който, заедно с целия екип, очаква членовете на Палатата и много видни гости за празника, който ще бъде отбележан със специална програма в рамките на национална среща на Председателите на търговски палати /камари и с любезната подкрепа на „Алба групс“ ЕООД, „Веселино“ ЕООД, „Гуала Клоужърс България“ АД, „Завод за пружини“ АД, Лема – Марин Тодоро, „Симан“ ЕООД, на 7-и октомври в Казанлък.

чава своята съдебна регистрация в Окръжен съд - Стара Загора. Дейността на казанлъшката ТПП се концентрира в професионалната заверка на сертификати за произход за стоките, които заминават за износ.

Палатата в Казанлък става факт като част от изпълнението на една обширна политика на Българската търговско-промишлена палата в цялата страна. На много места у нас по това време се изграждат структури на организацията, наследник на предприемачески дух на своите основатели от далечната 1895-та година. А Казанлък става първият неокръжен град със своя Търговско-промишлена палата. Така, на дело, Градът на розите се приобщава към семейството на това голямо независимо неправителствено сдружение за подпомагане, нахраняване и защита на стопанските интереси на своите членове, допринасящо за развитието на международното икономическо сътрудничество и оказване на съдействие за европейската и международна интеграция на Република България.

София настърчава идеята за Палата в Казанлък

За разкриването на ТПП в Казанлък Централното ръководство на организацията оказва пълна методическа и логистична подкрепа. Това е стъпка в реализацията на идеята за градеж на Едина система от самостоятелни регионални палати в цяла България, които да работят в подкрепа на бизнеса по места под методическото ръководство на БТПП. Вече 25 години и Казанлъшката палата успешно прилага принципите на на доброволно членство, автономия и самофинансира-

тело. Услугите за фирмите, които Палатата извършва, дават възможност за това. За своите 25 години дейност Палатата в Казанлък има над 800 регистрирани членове - фирми за външно-търговска дейност, със съпроведена регистрация и в Търговския регистър на БТПП. Само за последните 15 години са заверени 7357 сертификата за производство, 1852 покани за бизнес-визи, заверени са над 1100 подписа върху фирмени документи. Работи се според установния принцип за осигуряване на достатъчно пълен обхват от специфични услуги и защищата интересите на членовете и правилата на обществения характер на тази недържавна организация, обединяваща представители на икономическата общност от Казанлъшкия регион, от бизнес сферата на производството, търговията, услуги и туризма. „Организирани дейности са съгласно приятите принципи, в синхрон с БТПП, София, която по силата на международни конвенции, споразумения и търговски обичаи е оторизирана да издава и заверява редица важни документи, свързани с международния стокообмен, както и децентрализацията на тази дейност към Регионалните ТПП, в това число и в Казанлъшката палата, днес несъмнени удобства за бизнеса в Казанлък и доближики услуги до неговите представители“, категоричен е сегашният главен секретар на КТПП Йордан Игнатов.

Казанлък, както в цялата страна, БТПП гради с представителите на предприемачите, вече са станали запазена марка на Единната система от регионални палати у нас.

Изляло самостоятелна като юридическо лице, Казанлъшката Търговско-промишлена палата работи в тясна връзка с цялата система от палати у нас, обединени около авторитета на БТПП - София, с която се работи по формулата на сключването на взаимоизгодни договорни споразумения. Структурата в Града на розите участва на равни начала в Съвета на председателите и в Управителния съвет на БТПП, където се генерираят идеите за развитие на системата. Това дава широка възможност казанлъшките членове на Палатата да имат своите представители и позиции при разглеждането на всеки значим въпрос не само за БТПП, но и за бизнеса у нас като цяло.

На практика Казанлъшката палата има реален достъп до формирането на стратегията, тактиката и конкретната програма за действие на Българската Търговско-промишлена палата. „Голяма част от провежданите мероприятия, като бизнесфоруми с чуждестранно участие, образователни семинари и симпозиуми, участия в панаира и изложби, изпълнение на Европейски проекти и други тайни събития, се организират именно от БТПП. Ето защо нейната дейност и нивото на нашите взаимоотношения в голяма степен определят разнообразието и качеството на услугите, които предлагаме“, обяснява главният секретар в навечерието на 25-ата годишнина в Казанлък.

ТПП - Казанлък

Платена публикация

Депутатът от ГЕРБ Нено Влайков:

БЪЛГАРИЯ ЩЕ ИМА ПО-СИЛНА АРМИЯ

Г-н Влайков, в началото на новия парламентарен политически сезон, кое стои най-спешно в дневния ред на народните представители в ситуацията на скорошни президентски избори и сложна международна обстановка, свързана с бежанския поток към Европа?

- Според мен, промените в законите за съдебната власт. Вероятно това ще бъде основната тема на този парламентарен сезон. Разбира се, проблемът с бежанския поток налага и други приоритети. Възможно е да има и законодателни промени, свързани с миграционния въпрос. Политиката по този въпрос е изключително динамична. Като участник в началото на септември в интерпарламентарната конференция в Братислава, която обсъждаше въпросите на сигурността, включително бежанския проблем, мога да кажа, че в Европа има различни национални политики по въпроса. Темата ще продължава да бъде важна за Европейсъюза. Вероятно и у нас, в България, ще настъпят промени в някои от законите, които да осигурят възможност за работа на институциите, свързани с мигрантския въпрос.

Означава ли това, че, както се казва, ще има „затягане“ на режима за достъп до статута на бежанец у нас и получаването на българско гражданство?

- Относно получаването на българско гражданство не мога да кажа със сигурност. Мисля, че там няма да има съществени промени, защото и без това не е толкова просто получаването на българско гражданство. Може би ще има предложения за законодателни промени по процедурата за получаването на българско гражданство относно граждани на други страни, които имат доказан български произход. За тях вероятно ще настъпи облекчение в процедурата за получаване на българско гражданство. Относно обаче получаването на статут на бежанец, може да се очаква „затягане“ на режима, защото в повечето страни има такива намерения. Ще има повече контрол по границите, както и след това. Очаква се тези нови мерки да засегнат всички страни в ЕС. В тази посока биха разговорите в Братислава, като в същото време доста сериозно там беше поставен от някои парламентаристи и въпросът за повече хуманизъм в отношението към пострадалите хора, принудени от войната да поемат пътя на бежанци.

Така че – тези две линии трябва да се съвместят в новите промени в европейското законодателство – от една страна, да има хуманно отношение към хората, страдащи от войната, но от друга страна – да се въведе по-строг

режим на пропускливост за хората, които идват с неясни цели в ЕС или пък с цел чиста експлоатация на европейските социални системи в отделните държави. Ще има по-строг режим и за онези, които идват в Европа с цел преобръщане на културния облик на континента. Това се очертава като един от основните проблеми пред ЕС.

А може би най-важният?

- Има и други приоритетни проблеми, според мен. Но, да, това е един от най-важните. Въпросът с икономическия растеж на Европа,

победа?

- Ако погледнем обективно, единствените, които бързат, са в БСП. Всички останали партии не бързат толкова много. ГЕРБ не прави изключение в поведението си в сравнение с предишни избори. Ние винаги сме предлагали кандидатурата си малко по-късно от останалите. Не само за президент, а и за парламентарни и местни избори. Не избръзваме с предложението, защото в повечето случаи ние предлагаме личности, кандидатури, добре известни в обществото.

половината от средствата ще се заделят за населените места, където, знаете, че дълги години преди идването на ГЕРБ в местната власт не е правено нищо. Нашата политика в това отношение е различна. Тенденцията в последните години е средствата да се делят наполовина почти между града и населените места. Имаме и надежди някои инвестиционни проекти да бъдат финансираны по линия на Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството,

със задачи още в началото на мандата. Там има конкретни предложения за промени в няколко закона.

Поглеждате ли си често тоя списък?

- Да, поглежда го, там има добри идеи. Имаше въпроси по референдума, по промяната на Конституцията и други. Когато става дума в дневния ред на парламента за тези въпроси, си припомням предложението на този гражданин и някои дори съм поставил. Един от тях бе по промените в Закона за средното образование. Някои от тия въпроси бяха разгледани в Комисията по образование, дори известна част от идеите намериха отражение в Закона.

Вашият личен приоритет, свързан с Казанлък, през новия парламентарен сезон?

- Работата, свързана с Казанлък, е в голяма степен невидима, но аз не крия, че съм лобист на нашия град. Повечето народни представители също лобират за своите региони. Но, все пак, като народен представител, аз съм част от Комисията по отбрана и на Групата за приятелство с Швеция.

Роден е през 1949, по професия е инженер по радиоелектроника. Бил е военен летец, преподавател във Военната академия в София. Един мандат е бил и заместник-председател на Общински съвет – Казанлък.

В 43-то Народно събрание е член на Парламентарната комисия по отбрана и на Групата за приятелство с Швеция.

тук ще изкажа лично мнение, е по-важен. Там ще се положат усилия за регулиране на условията на нарастване на Брутния вътрешен продукт на страните, включително и в България. Нашето правительство също полага усилия за увеличаване на икономическия растеж. Както е известно, напоследък много се говори за Газовия хъб. Убеден съм, че той ще се случи. Вече имаме подкрепа за него от ЕС. Има условия Газовият хъб да се случи възможно най-рано, срещите по въпроса, организирани от правителството, вървят и ще продължават. Това е приоритет за нашето правительство, което преследва реализацията на Газовия хъб със съзнатието, че това е от изключителна важност за икономиката на България, а и на целия регион – Балканите, включително страните от Западните Балкани и Централна Европа. Мисля, че този въпрос ще бъде решен положително.

Нямам тези нови мерки да засегнат всички страни в ЕС. В тази посока биха разговорите в Братислава, като в същото време доста сериозно там беше поставен от някои парламентаристи и въпросът за повече хуманизъм в отношението към пострадалите хора, принудени от войната да поемат пътя на бежанци. Така че – тези две линии трябва да се съвместят в новите промени в европейското законодателство – от една страна, да има хуманно отношение към хората, страдащи от войната, но от друга страна – да се въведе по-строг

тоест, кандидатурата е толкова добре известна, че силно лести времето на хората в обимиянето на избора им?

- Да. Но това не означава, че ние разчитаме на предизвестна победа, защото спечелени избори предварително просто няма. Но знам, че кандидатурите, които ще предложим, ще бъдат добри и сериозни. Във всички случаи кандидатът за президент на ГЕРБ ще е човек, добре познат на обществото.

Казанлъчани миналата година вече направиха избора си тук. Една година почти след местните избори как изглежда от София това, което се случва в Казанлък? Вашата оценка за това време?

- Според мен, политиката, заложена в първия мандат, продължава. Подобряването на инфраструктурата е основното, към което са наложени усилията. Там има най-видими резултати. Тази година дори ще бъдат афалтирани повече улици спрямо предишните години, взети поотделно. Освен разделените средства в местния общински бюджет в размер на около 1 млн. 800 хил. лв., правителството отпусна допълнително за Казанлък още 600 хил. лв. Това дава възможност програмата за ремонтиране на улиците и общинските пътища да стигне до км 2 млн. 400 хил. лв., като голяма част от тези пари ще отидат по населените места извън града. Почти

ако и обекти от културната инфраструктура, предимно подобряване достъпа до обектите в Долината на тракийските царе.

Вълнуват ли се хората от Казанлък от тези обществени проблеми или Ви търсят повече по лични въпроси?

- Повечето хора, които идват на моите приемни в понеделник, ме търсят по лични проблеми. До скоро ме търсеха предимно, за да намират работа на хората, сега такива почти няма. Явно, безработицата в Казанлък вече не е такъв проблем. Има хора, които поставят едни и същи проблеми вече много време, очевидно, някои хора не разбират, че народният представител не е човек, който може да нареди. Струва им се, че народният представител може всичко да нареца, което не е така. Има много въпроси на граждани, свързани с имоти, за които хората се жалват, че са им присвоени, особено с приемането на новата Кадастрана карта. Някои от тези въпроси са решими по административен ред, но за други нещата могат да бъдат решени единствено в съда. А хората често не искат да водят дела, защото им е скъпо. Оказва се, съдебната система не дава добър достъп до правосъдие на обикновения човек. Много малко хора идват в моето приемно с проблеми от обществен характер. Такъв един гражданин от Енина, например, ми е поставил писмено няколко въпроса. Донесе ми списък

Диана Рамналиева

АНТИМ ПЪРВИ

200 г. от рождението на първия български екзарх

Атанас Михайлов Чальков е светското име на Екзарх Антим I. Роден е през 1816 г. в Лозенград, дн. в Турция. Родителите му са от с. Татарлар, Лозенградско. Атанас става монах в Хилендарския манастир, където се научава да чете и пише на български и прочита „История славянобългарска“ на Г. Хилендарски. В светата обител през 1837 г. приема мона-

дена да попълни българските епархии с талантливи български духовници. През 1861 г. Антим получава епископски сан. Отказва поста Преславски митрополит, докато не се реши българският църковен въпрос. През 1868 г. е избран за Видински митрополит. Бил един от най-enerгичните и предани борци за българска църковна независимост, отхвърляки

на народа пред държавата власт. В това съдбеноносно за българите време Църковно-народният събор в Цариград избира през 1872 г. най-достойния за този висок пост - Видинският митрополит Антим. Гърция и български екзархи започнал своето високо църковно-народно служение с рядко умение, усърдие и смелост. Енергично отстоявал чистота

помогнат за по-скорошното освобождение на многострадалния български народ.

В края на 1876 г. правителството свикало в Цариград по-сланическа конференция, на която Екзарх Антим I бил поканен, за да се отрече публично от обвиненията си за турските кланета и да изплати благодарствено писмо от името на българския народ. Въпреки натиска, той категорично отказал: „Не можем да благодарами на правителство, което коли, беси и угнетава народъ!“

България да бъде освободена! За да защити българските национални интереси, екзархът намерил начин да оповести тази кървава трагедия и в Русия. С помощта на председателя на Руския Свети синод - Петербургският митрополит Исидор, Всерусийският император Александър II получил знаменит и много трогателен документ, в който Антим I го молел да се застъпи за България: „Ако Русия не се застъпи за българския народ, нека тогава българите да бъдат различени от числото на славяните и православните“. „България да бъде освободена!“ - написал върху документа Александър II.

Заточението. Многобройните родолюбиви изяви застрашили не само свободата, а и живота на българския екзарх. Обявен за враг на султанска империя, по настояване на Високата порта, през 1877 г. той бил свален от екзархийски престол с визирска заповед. След кратък съд Мидхат паша го осъди на смърт за държавна изменя. След скрошен преврат в империята пристигала била заменена със заточение - в Анкарa, Мала Азия.

След Руско-турската война през 1878 г. екзарх Антим I бил освободен. Навсякъде го посрещали с възторг. Заминал за епархия си във Видин и поел ръководството на Видинската митрополия. Цялото си състояние завещал на града: за построяването на катедрала „Св. Димитър“, на читалище и на голяма двуетажна прогимназия.

Народен избранник. През 1879 г. Антим I бил избран за председател на Учредително народно събрание в Търново. Княз Дондуков благоговейно целиул ръката на Дядо Антим и поискал благословия да пристигне към великото дело и откриването на събирането. След като приело Конституцията, първото Велико народно събрание избрало Александър Батенберг за първи български княз.

С името на екзарх Антим I са свързани още две важни събития: той отслужил молебен и положил основния камък на Паметника на Свободата, а по решение на НС оглавил делегация, която заминала за Русия, за да изкаже благодарност от

името на българския народ на Царя-Освободител Александър II за дарената свобода. Трогнат до сълзи, Всерусийският император наградил дръзвенения български екзарх с брилянтен кръст, а императрицата му подарила скъпоценно енколпие / икона, която се носи на верижка на врата от духовни лица/.

Истински народен водач. През 1879 г. Дядо Антим председателствал свикания в София Църковен събор. След Берлинския конгрес с. г. организирал масово събиране на подписи срещу решението за разгълъсване на Санстефанска България. Включил се активно и в комитетите „Единство“, представил голяма материална помощ за Кресенско-Разложкото въстание. Насърчавал бранителите на Видин по време на Сърбско-българската война от 1885 г. Когато Видинската крепост била обсадена, комендантьт й и видни граждани предложили на митрополит Антим да погърси убежище в отрешения румънски град Калафат. Той отказал с думите: „Това не е достойно за мене, трупът на пастира трябва да падне там, дото пада народ и войска“.

Кончината. Минало още едно десетилетие в труд и грижи за народните дела. С разрушено здраве и след прехвърлящ удар Екзарх Антим I починал на 72 г. на 1. 12. 1888 г. във Видин. Завещанието му е нагледен урок по родолюбие: сред всички вещи, които дарява, са и скъпоценните дарове от Русия - той поръчал да бъдат продадени и средствата да се използват за „постройката на едно Девическо училище“ и за „поддържането на Лозенградските първоначални български училища“.

Заточението. Многобройните родолюбиви изяви застрашили не само свободата, а и живота на българския екзарх.

Мавзолеят на Екзарх Антим I във Видин

Благодарение на специално създаден фонд във Видин, от бълвачански камък бил издигнат мавзолей-паметник, който пази ценни експонати, ползвани от екзарха. И до днес в употреба е жезълът му с двуглав орел. Мавзолеят бил открит на 16 септември 1934 г. с провеждането на голям обществено-църковен празник, посветен на екзарх Антим I, в присъствието на целия Свети синод, на цар Борис Трети и брат му княз Кирил, на представители на правителството, генерали, военни и много граждани.

Мария Рашкова

Ще бъда блажен, ако с моята само-жертва възкръсне България за нов свободен живот! Думите са на Антим I (1816–1888) - висш български православен духовник, първият екзарх на самостоятелната Българска екзархия - от 1872 г., борец за нейната независимост, политик и общественик, голям родолюбец, мъченик за вяра и род, радетел за свободно отечество и братство с православна Русия.

Екзарх Антим I, наричан Обединителят, е бил председател на Учредителното народно събрание и на Първото Велико народно събрание. Той е положил основния камък в изграждането на паметника на Шипка. Антим I е бил и Видински владика. На него са кръстени три села - в община Видин, Тутракан и Карнобат. Името на първия български екзарх носят улици и училища - ПМГ във Видин, ОУ в Пловдив, ОУ в София, СОУ "Екзарх Антим I" в Казанлък.

През 2010 г. валията на Одрин - Бълохан Созлер, в присъствието на над 1500 българи от Казанлък, Хасково, Варна, Бургас и др. градове, открива първия паметник в Турция на първия български екзарх, изграден със средства на дарители.

През 2016 г. се отбележва 200-годишнината от рождението на Екзарх Антим I. Кулминацията на честванията е на 16-ти септември, когато е именуван му ден. На тази дата през 1934 г. е осветен мавзолеят във Видин, построен в почит и за прослава на достойния българин.

шески сан и името Антим. Учи в най-доброто светско училище в Османската империя - Великата народна школа, в цариградския квартал Куручешме. Завършил с първия випуск Духовната семинария на Цариградската патриаршия на о-в Халки. От запазената диплома, написана на пергамент на старогръцки език, става ясно, че е завършил с отличие, че негови преподаватели са били ректорът Константин Типалд и Неофит Рилски.

В Русия. Със стипендия, издействана от руския консул в Измир, постъпва в Одеската духовна семинария, а през 1856 г. завършил Московската духовна академия. Заради изключителните му качества Московският митрополит Филарет лично го ръкоположил за иеромонах. В Русия Антим усвоява не само върховете на богословската мисъл, а се приобщава и към кръга на славянофилите, приятел е с Иван Аксаков – руски публицист и славянофин. След завършането си в Цариград Патриаршията го удостоства с архимандритско достойнство и широко използва високата му богословска подготовка като преподавател, а по-късно и като ректор на семинарията в Халки.

За българска църковна независимост. След Българския Великден, когато на 3 април 1860 г. по време на тържествената великиденска служба в храм „Св. Стефан“ в Цариград митрополит Иларион Макариополски не споменава името на вселенския гръцки патриарх, Патриаршията била прину-

подчинението на Вселенската патриаршия. Помолил Цариградския патриарх за три неща: да бъде притет от патриарха; да му бъде разрешено да служи на великиденските празници и да бъде вдигнато като неправилно низвергнението над някои български владици. Получил само откази, екзарх Антим започнал да действа въпреки патриаршеската воля. От този момент Българската екзархия започнала да функционира като независима от Цариградската патриаршия. На 20. 02. 1870 г. излиза сultanски ферман за учредяването на Българската екзархия, а през март 1871 г. Антим е избран за член на Привременния синод. На 11 май 1872 г., на празника на светите братя Кирил и Методий, екзарх Антим I заедно с трима владици отлучъжа тържествена литургия и прочита акт, с който Българската екзархия се прοвъзгласява за самоуправляема. Следва дългогодишна и драматична българо-гръцка разпра. Цариградският патриарх свиква събор, на който Българската екзархия и народ са обявени за схизматични (разколници). Схизмата нанася голям удар върху Българската православна църква и нейния авторитет и я изолира за дълго от останалия православен свят.

Пръв екзарх. Конституирането на Българската екзархия е сложен процес, който започва със свикването на Църковно-народен събор, приемане на Екзархийски устав и избиране на екзарх, който да оглави църковно-народните дела и да бъде законен представител

на съврзани още две важни събития: той отслужил молебен и положил основния камък на Паметника на Свободата, а по решение на НС оглавил делегация, която заминала за Русия, за да изкаже благодарност от

**За връзка с редакторите на "Трибуна Арсенал":
Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com
Делянка Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
Диана Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnaleva@abv.bg
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолета Петкова: 5 74 55**